

LA/Nelli Vaara

10.11.2025

Sosiaali- ja terveystieteiden
StV@eduskunta.fi

Eläketurvakeskuksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi

Eläketurvakeskus pitää kannatettavana, että yleistukea koskevan lainsäädännön voimaantuloa lykätään aikaisemmin ehdotetusta ja että hallituksen esitystä on täydennetty vaikutuksilla työeläkealaan.

Eläketurvakeskus pitää kannatettavana yleistukea koskevan lainsäädännön voimaantuloa 1.5.2026 alkaen

Yleistukea koskevan lainsäädännön voimaantulo aiheuttaa työeläkealan tietojärjestelmiin muutoksia, joita ei olisi ehditty toteuttaa 1.2.2026 mennessä. Eläketurvakeskus on aikaisemmin lausunnollaan ehdottanut voimaantulon lykkäämistä työeläkealalla vaadittavien järjestelmämuutosten vuoksi vuoden 2026 kesäkuun alkuun, mutta pitää voimaantulon lykkäämistä toukokuun alkuun riittävänä. Kansaneläkelaitokselta pystytään vastaanottamaan tieto yleistuesta työttömyyden perusteella toukokuun loppupuolelta alkaen ns. palkattomana etuutena. Koska yleistuki voi tulla maksettavaksi vasta 1.5.2026 alusta lukien, pystytään tieto yleistuesta saamaan riittävän oikea-aikaisesti. Jos eläkepäätös on ehditty antaa, pystytään päätöstä tarvittaessa oikaisemaan toukokuun lopussa ennen kesäkuun eläkkeen maksua.

Yleistuesta seuraavat työeläkealan järjestelmämuutokset koskevat koko työeläkealaa

Eläketurvakeskus pitää hyvänä, että hallituksen esitystä on täydennetty tiedolla siitä, millaisia vaikutuksia ehdotetuilla muutoksilla on työeläkealaan. Eläketurvakeskus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että vaikutukset koskevat koko työeläkealaa, eikä vain Eläketurvakeskusta. Muutoksia tulee myös useille tulosteille ja käyttöliittymille, jotta muun muassa erilaisilla työeläkeotteilla ja viranomaisotteilla näytetään työeläkeoikeutta työttömyyden ajalta kerryttävä yleistuki ns. palkattomana aikana.

Työeläkelakeihin hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset ovat teknisiä

Ehdotettujen muutosten mukaan työeläkelaeissa viitataan jatkossa työttömyyden perusteella maksettavien etuuksien osalta yleistukilain mukaiseen yleistukeeseen ja työttömyysturvalain mukaiseen ansiopäivärahaan. Perusturvauudistuksen ensimmäisessä vaiheessa uudistus koskee vain Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien työttömyysetuuksien eli peruspäivärahan ja työmarkkinatuen korvaamista yleistuella, joten nyt ehdotetut muutokset työeläkelainsäädäntöön ovat teknisiä.

LA/Nelli Vaara

10.11.2025

Eläketurvakeskuksen näkemyksen mukaan yleistuen jatkovalmistelussa tulisi huomioida se, että eri perusturvaetuudet voivat vaikuttaa keskenään eri tavoin muun muassa työeläkkeen alkamiseen, karttumiseen, määrään ja maksamiseen. Edellä mainitusta syystä Eläketurvakeskus pitää tarpeellisena, että yleistuen syyperuste ilmenisi myös lainsäädännöstä jokaisen yleistukeen liitettävän etuuden nimestä, kun yleistuki laajenee kattamaan myös muita perusturvaetuuksia ja asumisen tukia. Tämän lisäksi Eläketurvakeskus pitää tarpeellisena sitä, että yleistukena maksettu etuus pystytään erottelemaan osiin, mikäli yleistukea on maksettu usean eri syyperusteen perusteella.

Eläketurvakeskus

Maarit Selin

Mari Kuuvalo